

FRIIDRETTSKLUBBEN JERVEN 1956 TIL 1974

1. OPPSTARTEN AV JERVEN

Jerven historien er grundig beskrevet i ØILs jubileumsbok, så jeg nøyer meg med en kort oppsummering. Scannet kopi av Jerven historien ligger vedlagt.

15. mars 1956 kom en del interesserte sammen i ungdomshuset på Vardeheim, og der og da ble FIK Jerven stiftet. Det første navnet var før øvrig Jerv; ikke Jerven. Men dette navnet ble ikke god- kjent av idrettsforbundet, da det allerede var et sørnorsk lag med dette navnet. Men da de føyde til -en i slutten av navnet, ble det godkjent. Jervens første styre bestod av Leif Sommer (formann), Karl Grønnli (nestformann), Knut Knutsen (sekretær), Sigmund Stenvold (kasserer) og Ole Nygård (oppmann). Leif Sommer var velferdsoffiser på Skjold og hadde en sterk friidrettsinteresse.

Så kom Erling Brustad til bygda og det ble igangsatt arbeid med å bygge Jervenbanen på dugnad. Den sto ferdig i 1959 og ble offisielt åpnet.

Bilde 1 Leif Sommer holder åpningstale på Jervenbanen i 1959.

Forrest: funksjonærstaben

Samvirkelaget på Holt med Jervenbanen bak.

Holt med kommunehuset, Samvirkelaget, Forretningen til Trygve Aune og Holt Turiststasjon.

Erling Brustad vinner 200 m under åpningsstevnet

Premieutdeling; Leif Holsæter, Erling Brustad og Kåre «Dillard» Johansen

Jervens sprintere: Kåre Dillard Johansen, Rønning Tollefsen, Erling Brustad og Vidkunn Haugli.

I en oversikt over "Nord-Norges beste gjennom tidene" som stod på trykk i avisa Lofotposten 1. desember 1964 er det ei rekke Jerven-løpere med. Som illustrasjon til reportasjen er det blant anna et bilde av de avisa kaller "Jervens fryktede stafettlag fra noen år tilbake", nemlig Erling Brustad, Vidkunn Haugli, Rønning Tollefsen og Olav Nystad. Vi tar med de beste utøverne og Jervens resultater:

"NORD-NORGES BESTE GJENNOM TIDENE" PER 1964			
<u>100 meter</u>			
1. O.B Skarstein	Stålkam	10,6	1964
2. Rønning Tollefsen	Jerven	10,8	1964
6. Leif Holsæther	Jerven	10,9	1958
15. Erling Brustad	Jerven	11,0	1962
<u>200 meter</u>			
1. Rønning Tollefsen	Jerven	21,7	1963
6. Vidkunn Haugli	Jerven	22,4	1963
7. Erling Brustad	Jerven	22,6	1960
11. Kåre Johansen	Jerven	22,8	1960
<u>400 meter</u>			
1. O.B Skarstein	Stålkam	48,1	1964
2. Erling Brustad	Jerven	48,8	1961
3. Rønning Tollefsen	Jerven	49,3	1964
4. Vidkun Haugli	Jerven	49,5	1963
<u>800 meter</u>			
1. J. Chr. Berge	Grand	1,52,2	1960
7. C. Haugskott	Jerven	1,55,0	1962
15. Erling Brustad	Jerven	1,57,3	1961
<u>1500 meter</u>			
1. I. Isaksen	Djupvik	3,49,1	1964
14. A. Strandskog	Jerven	4,03,6	1964
<u>5000 meter</u>			
1. I. Isaksen	Djupvik	14,27,0	1964
11. I. Eriksen	Jerven	15,21,2	1963
<u>10000 meter</u>			
1. Kjell Botten	Mo IL	31,18,6	1964
15. J. Sæterbø	Jerven	32,57,5	1964

125

<u>400 meter hekk</u>			
1. Reidar Nilsen	Grand	56,6	1955
11. Kåre Johansen	Jerven	58,9	1962
<u>3000 meter hinder</u>			
1. R. Dahl	Vadsø	9,02,4	1960
7. Asbjørn Stenvold	Jerven	9,49,2	1963

Selv deltok jeg som Jervenutøver mellom 1964 og 1970. På de årene tok jeg 15 kretsmesterskap i gull og 8 i sølv og bronse. Jeg tok også 8 medaljer på interkretskamper i samme periode. Det var innen, lengde, høyde, tresteg, liten ball og 60 meter.

Vi mangler en del resultater i denne perioden.

Simon Bjørklund, Øverbygd den 10.02.2020

Da «Jerven» huserte

Forord

For ca. 50 år siden og en del tid framover var friidrettsklubben Jerven i Øverbygd, stiftet 15. mars 1956, en storklubb i nordnorsk sammenheng, noe som kan være vel verdt å minne litt om. Det følgende er basert på samtale med en av stifterne, Ole Nygård, en del avisutklipp, samt skriftlige bidrag fra Erling Brustad, som kom til Øverbygd høsten 1956.

Bjørnar Rostad

Friidrettsklubben Jerven i Øverbygd sto i sin tid for et lite idretts-eventyr. Dette laget, fra ei lita bygd langt inni "villmarka" i indre Troms, var fra slutten av 50-årene og opp gjennom det meste av 60-årene den ledende friidrettsklubben i Nord-Norge. Og dette var på

Det var laget en flott inngangsportal til Jervenbanen. På taket troner en innlånt (for anledningen) utstoppet ekte jerv!

en tid da friidretten sto mye sterkere, sammenlignet med andre idretter, enn den gjør nå.

Som daværende redaktør for

Øverbygd IL's klubbavis "ØIL-nytt" oppsøkte jeg for 10 år siden en av de gamle Jerven-gutta, Ole Nygård, for å grave litt i den gamle Jervenhistorien. Og han kunne bidra med både bilder, avisutklipp og muntlig beretning.

Han fortalte at han tidlig ble interessert i friidrett. Da han i 1954-55 var i militæret sørpå, fikk han god anledning til å konkurrere, først for sitt militære lag, siden for Våler IF.

På velferdskontoret i Øverbygd befant det seg en velferdssersjant ved navn Leif Sommer, også med stor interesse for friidrett. Da Ole dimitterte i 1955 og kom tilbake til Øverbygd, møttes disse to, med sine felles interesser.

Tanken om en friidrettsklubb i Øverbygd ble nok født i samtaler mellom Ole og Leif. Det var jo idrettslag i bygda fra før: Øverbygd IL var aktive med fotball og ski. Men kanskje det ville være bedre for friidretten med et helt eget lag?

15. mars 1956 kom en del interesserte sammen i restauranten på Vardeheim, og der og da ble FIK Jerven stiftet.

KM 1959, og åpningen av Jervenbanen. Bildet er fra finalen på 200 m, Erling Brustad vinner foran Leif Holsæter. Legg merke til den fine oppmerkinga på de siste meterne!

Det første navnet var forresten Jerv, ikke Jerven. Men dette navnet ble ikke godkjent av Idrettsforbundet, da det allerede var et lag med dette navnet i Norge. Men da de føyde til "en" i slutten av navnet, ble det godkjent.

Klubbens første styre besto av Leif Sommer, formann, Karl Grønnli, nestformann, Knut Knutsen, sekretær, Sigmund Stenvold, kasserer, og Ole Nygård, oppmann.

For å få inn penger, satte man høsten '56 og vinteren '57 opp en revy: "Opp med dampen". Denne ble en suksess, og ble kjørt for fulle hus både på Velferden, Vardeheim, Setermoen, Heggelia og Moen. Gode inntekter i en slunken startkasse.

Av aktører minnes Ole, Ellen Grethe Nordstrøm (eldste datter av Kristine Nilsen), som da var 7-8 år gammel. Hun var flink til å synge, og fikk naturlig nok navnet Lille Grethe. Odd Bjørklund hadde klint seg inn med vaselin og kakao, og danset hula-hula i skjørt.

Så langt Ole Nygård.

Det kriblet nok i bena på en del i det nye laget, for de hadde ikke tid til å vente på barmark: Allerede i april stilte de lag i 4x10 km stafett på ski, og de var ikke snauere enn at de vant, i konkurranse med bl.a. en del militære lag.

Men dette var nok en engangs-for-teelse, det var friidrett det skulle satses på. I tillegg ble orientering og håndball tatt opp som nye idretter.

Jervens første friidrettsarrangement var Holtstafetten, i mai 1956. Den besto av 5 etapper, med start og mål utenfor kommunehuset på Holt, og arrangørene tok sin første seier. Det ble ikke den siste!

Fra NNM i Tromsø 1959. Siste veksling på 4x100 m stafett – Dagfinn Stenvold leverer pinnen til Erling Brustad. Jerven ble her nr. 3.

Jerven satset for øvrig mye på stafetter, som det var mange av på den tiden. Lokalt kan vi nevne Bardufoss-stafetten og Finnsnes-stafetten, der de debuterte i 1957. Ennå var ikke bredden i Jerven god nok til seier i disse, men de hevdet seg godt.

Selvfølgelig deltok de også i individuelle konkurranser. Det første friidrettsstevnet som ble arrangert i Øverbygd noen gang var det såkalte "propagandastevnet" i 1956.

Avisa Nordlys skrev: *Det er sjelden man opplever å se så*

mange gavepremier på et friidrettsstevne – både kommunen, forretninger og private hadde gitt premier med rund hånd og stilt dem ut i et av Samvirkelagets vinduer.

Bane hadde de ikke ennå. Løpene foregikk derfor på veien, bortsett fra et 8 km skogsløp, mens kastøvelsene ble avviklet på den sletta som senere ble Jervenbanen. Mer om det senere.

På 50-tallet ble det arrangert friidrettsstevne i Kilpisjärvi, med Saanaløpet som hovedattraksjon.

NNM 1962 i Harstad. Jerven satte her ny nordnorsk rekord på 4x100 m stafett med tiden 43.7. Fra v.: Kåre "Dillard" Johansen, Rønning Tollefsen, Erling Brustad, Vidkunn Haugli.

Løpet gikk opp på Saanafjellet og ned igjen. Allerede i -56 dro løpere fra Jerven dit, og Ole Nygård vant overraskende, til og med på ny rekordtid (39.30), foran favoritten, den halvt legendariske Thorleif Mikkelsen fra Nordkjøsbotten, som hadde vunnet flere ganger før. Han deltok for øvrig ikke mer den sesongen!

Et annet fast arrangement de første årene var terrengløpet "Råvatnet rundt", som gjerne innledet sesongen, da det som regel var tidlig bart der.

Etter hvert fikk laget betydelige forsterkninger. Erling Brustad og Per Saur (fersk norgesmester i terrengløp for junior) avtjente verneplikt på Maukstadmoen og ble værende, Erlings trossjef Leif Holsæter la seg i trening og ble toppsprinter. Dagfinn Stenvold fra Dividalen hevdet seg i både kast,

hopp og løp. Fra lenger ned i bygda kom "råtasser" som Rønning Tollefsen og Vidkun Haugli. Mange flere kunne vært nevnt.

Etter en serie gode resultater i '57 ble det fart i planene om å lage en skikkelig bane. Ei stor slette bak Samvirkelaget på Holt egnet seg godt til formålet. Banen skulle holde internasjonale mål. Sommeren '58 ble det nedlagt ca 900 dugnadstimer på banearbeidet. Jeg mener å huske at Erling Brustad fortalte at Konrad Stenvold med sønner kjørte traktor fra Frihetsli for å jobbe på banen. En strekning på ca 6 mil tur/retur.

Det ble foretatt hogging av skog, bortkjøring av skog og annet avfall, raking og bortkjøring av store mengder stein, planering av vei ned til banen, nivellering, planering og grøfting, legging av kantlister og tilkjøring av fyll på løpebanen, pluss diverse annet arbeid.

Høsten '58 fikk de bevilget kr

4000,- fra Norsk Tipping. Kommunen bidro med kr 500,-

Neste sommer ble det satt opp en flott port over veien ned til banen. Medlemmene ga materialer til klubbhus, som ble satt opp og malt på dugnad. Løpebanen ble finpusset, spranggroper ble gravd og fylt med egnet masse, og kastringer ble støpt. Totalt ble det nedlagt 3026 anleggstimer før banen kunne åpnes. Banen ble åpnet med KM i friidrett i juli 1959. Øverbygds daværende ordfører, Ole M. Stefanussen, ønsket idrettsungdommen velkommen. Brigademusikken spilte, Arvid Iversen hilste fra Norges Friidrettsforbund, og sa at dette var blitt et av de fineste anleggene på våre breddegrader. Sokneprest Rolf Hesselberg holdt en kort tale, Leif Sommer erklærte banen for åpnet, og Kåre Solberg fikk æren av å fyre av det første startskuddet på den nye banen.

At interessen i bygda var stor, viser det faktum at det var ca. 200 betalende tilskuere til stede.

Dette ble starten på noen år med stor aktivitet og flotte prestasjoner fra Jervens utøvere. Det skal vi ikke si så mye mer om her, men kan jo nevne at for eksempel i '61 tok Jerventutøvere 16 KM-titler i senior- og 5 i juniorklassen i friidrett. I '64 var tallene hhv 20 og 3, samt 5 i kvinneklassen.

Banedekket må ha hatt brukbar kvalitet. Banerekorden på 100 m er på 11.0 og innehas av Erling Brustad og Rønning Tollefsen. På 200 m har Rønning 22.5.

I dag, 50 år senere, er det dessverre lite som viser at her lå det en gang en flott bane. Synd!

Til slutt får vi nevne at FIK Jerven ble slått sammen med Øverbygd IL i 1975, og Jerven-navnet forsvant.

F.I.K. Jerven

Jeg hadde det privilegium å ha Erling Brustad til sjef og kollega på Øvergård skole fra høsten 1978. Da jeg senere ble redaktør for Øverbygd ILs klubbavis ØIL-nytt, begynte Erling å fortelle for avisa fra sin tid med Jerven. De to første bidragene er tatt med her. Da han døde så altfor tidlig, rakk han dessverre aldri å gjøre dette ferdig, men i flere år var hans fortellinger populær lesning i avisa. God fornøyelse!

Bjørnar Rostad

Fra ØIL-nytt nr.1 1985

I 1956 på høsten kom undertegnede til Maukstadmoen med militærtransport. På Maukstadmoen rådde da oblt. Due med prøyssisk junkerhånd over befal og menige.

Jeg hadde løpt landslagsuttagningsløp for friidrettslandskamp mot Romania (400 m) noen uker før og blitt nr. 3 – Boysen vant. Jeg undersøkte straks om det var en klubb i området å melde seg inn i. Jeg ble vist til velferdskontoret av min troppssjef Leif Holsæter, der skulle det sitte en formann, sjt. Sommer, i en lokal klubb. Jeg husker at jeg tenkte at her kan de ikke ha rare greiene å fare med.

Men i ei ledig stund slo jeg hælene sammen og meldte at 26527 Brustad var interessert i å høre om mulighetene for å drive friidrett i den tida jeg skulle tjenestegjøre i Bn II (12 mnd.).

Sersjanten var en litt spissneset, mager kar som lyste opp da han hørte jeg var friidrettsmann. Jeg ble budt stol, måtte fortelle om meg sjøl og mine bedrifter og fikk så for første gang høre om friidrettsklubben Jerven. Sersjanten

var formann, og en Ole Nygård var kasserer, laget var nystifta. Jeg fortalte at jeg hadde med en gutt til, Per Saur, som var nybakt norsk mester i terrengløp for junior samme år. Vi ble øyeblikkelig medlemmer begge to, og jeg ble buden heim til sersjant Sommer for videre prat om kvelden.

Den kvelden ble jeg satt grundig inn i hva Jerven var for noe. Hovedmotstanderen som skulle slås når og hvor vi møtte dem, var IL Rein fra Tromsø. Det ble fra første stund gjort klart.

Sommer og fru Åse fortalte om bygda og folket, og for første gang hørte jeg navn som Erling Oppgård, Ivar Moland og Arnold Ness. Jeg fikk inntrykk av at Oppgård var et slags hovedkvarter for laget. Men de første månedene hadde Saur og jeg ingen kontakt med andre enn Åse og Leif Sommer. Vi trente hardt mot våren og var spente på vårt nye lag.

Fra ØIL-nytt nr. 2 1985

Jeg skrev at vi trente hardt fram mot våren 1957. Det betydde for oss 4 ganger i uka pluss den trening tjenesten gav oss hver dag. Skiutmarsjene med tung ryggsekk var utmerket styrketrening når vi bare passet på å trene hurtighetstrening ved siden av. Og det gjorde vi.

Vårt første møte med de øvrige aktive i bygda var på et stafettuttagningsløp. Det gikk på vegen fra kafèen til Mary Sletten og ned mot Fjeldevegen. Distansen vi løp var 400 m. Sannsynligvis var lagledelsen spente på sine "nye" løpere og ville føle oss på tennene. Jeg løp distansen på 48 sek. og noe, så

fulle 400 m var det nok ikke.

Men her fikk vi treffe lagets øvrige løpere: sekretæren og langdistanseløperen Ole Nygård, sprinterne Karl Grønnli og Finn Winsnes, to lovende juniorløpere – Ivar Solberg og Asbjørn Stenvold – og den administrative stab med Erling Oppgård, Ivar Moland og Arnold Ness i spissen, og en ivrig kar som lå halvt uti vegen under løpet, alle kalte han "agronomen".

Uttagningsløpet gjaldt Bardu-fossstafetten som skulle gå 17. mai. Jeg ble satt opp på første etappe, 600 m. Her møtte jeg nåværende bestyrer på Domus Andselv, Svein Lundamo. Men først av alt stiftet vi bekjentskap med lagets befordringsmiddel, Arnold og lastebilen hans. Og plasser som var ledige i "huset" bak på lasteplanet ble fylt opp med interesserte dividalinger. Miljøet der inne i "huset" var ubeskrivelig. Her gikk praten, og latteren runget, og vi utenfra var nødt til å bli kjent med folk. Kaffen kom fram fra kurver med termosier i. Kornelia stilte med lefse.

På Andselv var det svart av folk langs løypetrasséen. Men jeg fikk meg litt av en overraskelse da jeg gikk gjennom etappen min. Den var minst 800 m, vel det og, etter min vurdering. 800 m var for langt for meg på våren. Protest, men nytteløst. Vel, så var det å legge om sin taktikk for løpet fra å hardkjøre fra start til å henge med. Svein Lundamo og jeg veksle likt, Per løp oss opp i teten på lang-etappen opp mot Rustahøgda. Vi slutta på 3. plass, noe vi alle var fornøyde med.

Neste var Finnsnesstafetten, der skulle vi møte lag fra hele Troms – 3 fra Tromsø.

Mine facebook innlegg om «Friidrettsklubben Jerven» ligger her:

1. Hvordan virksomheten ble finansiert og dugnadsarbeidet:

<https://www.facebook.com/sim.magb/posts/4576879379051285>

2. Bilder fra Erling Brustads album og bilder jeg har samlet:

<https://www.facebook.com/sim.magb/posts/3976100249129204>

3. Åpningen av Jervenbanen i 1959:

<https://www.facebook.com/sim.magb/posts/2502083713197539>

4. Intervju med stifteren Ole Nygård og sprinteren Leif Holsæter.

<https://www.facebook.com/sim.magb/posts/1955891791150070>

5. Intervju med Rønning Tollesen og Vidkunn Haugli:

<https://nye-troms.no/nyheter/da-friidretten-hadde-sin-gullalder-i-malselv/19.18014>

Her ligger en link til ØILs jubileumsbok om Friidrettsklubben Jerven:

Side 1 til 19:

<https://documentcloud.adobe.com/link/review?uri=urn:aaid:scds:US:6eb32db2-9b6b-4e9c-ab96-377b448cb9de>

Side 20:

<https://documentcloud.adobe.com/link/review?uri=urn:aaid:scds:US:9c2e5737-6006-4a6f-af42-fd26e7c12387>

Jerven nytt 1958 og 1959:

<https://1drv.ms/w/s!AvXMd3n7bN34g5tNqUvhQYPZo9IHdw?e=bULO6P>

Slik har jeg samlet alt det vi har og det som er skrevet.

Øverbygd, den 17.januar 2021

Simon Bjørklund